

Unité 29: de geschiedenis van de croissant

Onze klant in het eethuisje wil kost wat kost zijn twee croissants... Ook jij lust zeker wel een lekkere croissant bij het ontbijt? Waar waar komt de vorm van dit broodje vandaan?

Dat kleine maanvormige broodje staat symbool voor een heel belangrijk moment in de wereldgeschiedenis. Tenminste... volgens de legende.

Al vele eeuwen lang brengt godsdienst verdeeldheid in onze wereld. In het Europese Westen overheerst de christelijke cultuur, terwijl in het oosten en in Noord-Afrika de islamitische cultuur de overhand heeft genomen.

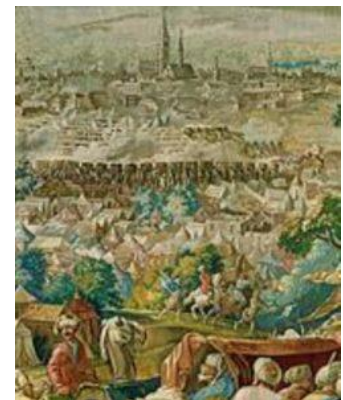
Meer dan eens heeft die verdeeldheid voor spanningen en voor oorlogen gezorgd. Zo trokken in de middeleeuwen christelijke legers naar het oosten om Jeruzalem te veroveren op de moslims: dat waren de kruistochten.

Maar vanaf de 14de eeuw was het de omgekeerde beweging: de islamitische cultuur breidde zich langzaam uit naar het westen. Dat was het werk van de sultans van het Ottomaanse rijk met als centrum het huidige Turkije. In de 17de eeuw was heel het zuid-oosten van Europa al deel van het Ottomaanse rijk geworden, terwijl het ook Noord-Afrika beheerste. Zou de rest van Europa ook onder het bewind van de machtige sultan komen?

In 1683 stonden de Ottomaanse legers voor de stad Wenen, de hoofdstad van het huidige Oostenrijk. Als Wenen zou vallen, dan stond de weg open naar de rest van Europa! Generaal Mustapha Pasha beschikte over 138 000 soldaten die de hele stad omsingelden. De stad was echter stevig omwijd en de 11 000 inwoners slaagden erin elke aanval af te slaan. Na twee maanden belegering had de generaal een ander idee: hij gaf opdracht om in het geheim een lange diepe tunnel onder de stadsmuur te graven. Daarlangs zou hij dan voldoende soldaten in de stad kunnen smokkelen om van binnenuit toe te slaan. Maar toen

de Ottomanen op een nacht dicht bij hun doel stonden, hoorden enkele bakkers, die 's nachts in een kelder werkten, het geluid van het graven. Zij verwittigden prompt de wachten en die konden de ondergrondse poging tijdig afslaan.

Ondertussen had de Poolse koning, Jan Sobieski, niet stilgestaan. Het christelijke Polen lag immers vlak boven Oostenrijk en zou als eerste bedreigd worden na de val van Wenen. In het geheim verzamelde Jan Sobieski een leger van 81 000 Poolse, Oostenrijkse en Duitse soldaten. Op 11 september 1683 viel dat leger de Ottomanen onverwacht aan. De vijand vluchtte in alle richtingen. De macht van het Ottomaanse rijk was voorgoed gebroken.

Om het optreden van de bakkers te gedenken mochten ze van de koning broodjes bakken in de vorm van de halve maan, het symbool op de Ottomaanse vlag. Van toen af werd het maanvormige broodje deel van het aanbod van het Weense gebak.

Maar hoe raakte de croissant dan zo bekend in Frankrijk? In 1770 trouwde Marie Antoinette, de dochter van de keizer van Oostenrijk, met de Franse koning Lodewijk XVI. Zij bracht een deel van de cultuur en de gewoonten van Wenen mee naar Parijs. En daartoe hoorde ook Weens gebak, waaronder de croissant. De Fransen gaven het die naam omdat "le croissant" de "wassende maan" betekent. En wat de nieuwe koningin graag at, wilde iedereen ook wel op zijn bord. Zo zou de croissant razend populair worden in Frankrijk.